

Handläggare
Ulrik Bylander
Skolchef

Utbildningsdepartementet

a.remissvar@regeringskansliet.se
jenny.oretun.wilnier@regeringskansliet.se

Direktval
0960-15605

**Remissyttrande – Betänkandet ”En mer likvärdig skola - minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning”
(SOU 2020:28) U2020/04703/GV**

Remissvar lämnas i två delar:

1. En likvärdig skola - En mer likvärdig och effektiv skoltillsyn
2. En likvärdig skola - Minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning

1. En likvärdig skola - En mer likvärdig och effektiv skoltillsyn

Arvidsjaur kommun delar uppfattningen att utgångspunkten för ingripande ska vara likvärdig för såväl kommunala som enskilda skolhuvudmän och att skolinspektionen ska ha tydliga och effektiva verktyg för sin tillsyn.

Författningsförslaget innebär att skollagens skrivningar skärps både vad gäller möjlighet till förelägganden och verksamhetsförbud för såväl kommunala som enskilda skolhuvudmän. Elevens hemkommun har ett särskilt ansvar för elevens fullgörande av skolplikten. Ett antal kommuner har bara en eller något fåtal skolor för elever i en viss skolform och, som i Arvidsjaur kommuns fall, lång resväg till närmaste skola. Därför är stängning av den enda skolan inom rimlig färdväg inte en lämplig åtgärd i många fall. Därför vill Arvidsjaur kommun i första hand avstyrka förslaget att skolinspektionen ska ges möjlighet att stänga kommunala skolor.

I andra hand vill Arvidsjaur kommun understryka betydelsen av en undantagsbestämmelse vid ett eventuellt införande av de föreslagna författningarna. Om utgångspunkten är att statliga åtgärder för rättelse som huvudregel ersätts med ett verksamhetsförbud är undantagsbestämmelsen helt avgörande för en huvudman som Arvidsjaur kommun eftersom de flesta av våra elever inte skulle kunna omplaceras vid en annan skolenhet inom rimlig resväg i händelse av att vi skulle beläggas med verksamhetsförbud.

Förutsättningarna för en likvärdig skola kan variera med utgångspunkt i kommunens storlek, geografiska läge, resurser och socioekonomiska förutsättningar. Generellt kan en skolhuvudman med gynnsamma förutsättningar bedriva ett bättre kvalitetsarbete och klara av att resurssätta sitt utvecklingsarbete på ett mer ändamålsenligt sätt än en skolhuvudman med sämre förutsättningar. Sårbarheten i dessa avseenden kan bero på många olika faktorer, alltifrån litenhet och gleshet till bakgrundsfaktorer i elevunderlaget. Skillnaderna blir därför på många håll stora och utmanar skollagens skrivelse om likvärdig utbildning. En likvärdig skola innebär inte att alla elever får eller ska ha samma resultat men att förutsättningarna ska finnas. Därför anser Arvidsjaurs kommun att skolans kompensatoriska uppdrag bör vägas in även vid tillsyn för att möjliggöra en likvärdig utbildning och undervisning.

För att gynna likvärdighet i skolan är statens stöd till huvudmännen mycket viktigare än tillsynen. Arvidsjaurs kommun anser därför att statens arbete bör inriktas på att stödja ett ändamålsenligt kvalitets- och utvecklingsarbete snarare än på hårdare sanktioner. Skulle staten ändå besluta att införa hårdare sanktioner bör staten rikta in sig på att stödja huvudmännen i arbetet med att rätta de brister som uppdragas vid tillsynen. Att brister åtgärdas är, ur elevsynpunkt, en betydligt bättre åtgärd än att stänga deras skola.

2. En likvärdig skola - Minskad skolegregation och förbättrad resurstilldelning

Arvidsjaurs kommun ser positivt på förslagen i utredningen vad gäller att avskaffa riktade statsbidrag för att i stället ersättas av ett sk sektorsbidrag som grundar sig på lokala behov och prioriteringar. Arvidsjaurs kommun välkomnar även förtydligandet att uppgifter för samtliga skolenheters förutsättningar, verksamheter och resultat finns tillgängliga för vårdnadshavarna.

Arvidsjaurs kommun ställer sig positiv till en regional etablering av Skolverket. Om Skolverket ska etableras regionalt, finns i nuläget inga invändningar mot de uppgifter som utredningen föreslår att Skolverket ska utföra.

Det är viktigt att Skolverkets stöd till huvudmännens systematiska kvalitetsarbete inte innebär merarbete, dubbelarbete eller ytterligare administrativa pålagor för huvudmännen eller skolans personal. Istället bör det inriktas på att underlätta ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete och därigenom skapa förutsättningar för högre måluppfyllelse och en bättre resursfördelning. Det måste också tydliggöras på vilket sätt det är tänkt att den regionala organisationen ska använda det underlag som en utvecklad resultatuppföljning skulle utmynna i.

En regional etablering bör också ta stöd och söka samarbete med de befintliga regionala nätverk och aktörer som finns på plats i regionen. I vårt fall gäller det t ex Norrbottens kommuner och Luleå tekniska universitet som redan fungerar som plattformar för att stärka den regionala samverkan mellan kommunerna och för att sprida skolforskning och utveckling. Att hitta samarbeten mellan dessa aktörer och en regionaliserad myndighet skulle kunna bidra till syftet att öka förutsättningarna för en likvärdig skola mellan kommunerna oavsett storlek och ekonomiska förutsättningar.

Det är viktigt för Arvidsjaurs kommun att reorganiseringen av skolvalet och ändringar i resursfördelningsprinciper inte leder till några ytterligare administrativa pålagor för huvudmannen och skolans personal. I övrigt biträder vi utredningens förslag i dessa delar.

Arvidsjaurs kommun har en mycket ringa del av de i kommunen folkbokförda eleverna i skolor med andra huvudmän varför de delar i utredningen som rör skolpengens fördelning mellan privata och offentliga aktörer och ett reorganiserat skolval inte är av avgörande betydelse för våran verksamhet. Arvidsjaurs kommun vill emellertid understryka att vi biträder principen att det kommunala skolpliktsansvaret motiverar att kommunala huvudmän har en högre skolpeng än vad fristående huvudmän har. Likaså biträder Arvidsjaurs kommun att skolvalet organiseras om så att en statlig myndighet administrerar det och alla elever ges lika möjligheter att välja och att antas till önskad skolenhet.

Arvidsjaur 2020-12-09

Sara Lundberg
Kommunstyrelsens ordförande